

Uchwała Nr XLVI/207/2014

Rady Gminy Masłowice

z dnia 16 maja 2014 r.

w sprawie uchwalenia

Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Masłowice

na lata 2014-2020

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.
o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 i poz. 509)

Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2014-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Masłowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy**

Rafał Krawczyk

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Masłowice
na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
3. OCENA WDROŻENIA STRATEGII OBOWIĄZUJĄCEJ DO 2013 ROKU.....	16
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	18
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY.....	18
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	18
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.....	19
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	20
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	21
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....	23
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	24
8. BEZDOMNOŚĆ.....	26
9. EDUKACJA.....	27
10. KULTURA.....	28
11. SPORT I REKREACJA.....	28
12. TURYSTYKA.....	29
13. SYTUACJA DZIECKA.....	30
14. OCHRONA ZDROWIA.....	33
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	36
16. POMOC SPOŁECZNA.....	37
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	48
18. PROBLEMY UZALEŻNIENI I PRZEMOCY W RODZINIE.....	50
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	54
20. SEKTOR POZARZĄDOWY.....	63
21. ANALIZA SWOT.....	65
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY.....	73
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	74
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	74
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	91
3. PROGRAMY I PROJEKTY.....	92
IV. UWAGI KOŃCOWE.....	94
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	95

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia Rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Masłowicach przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Obejmuje również ocenę stopnia wdrożenia poprzedniej strategii, dla której rok 2013 zamyka okres programowania.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

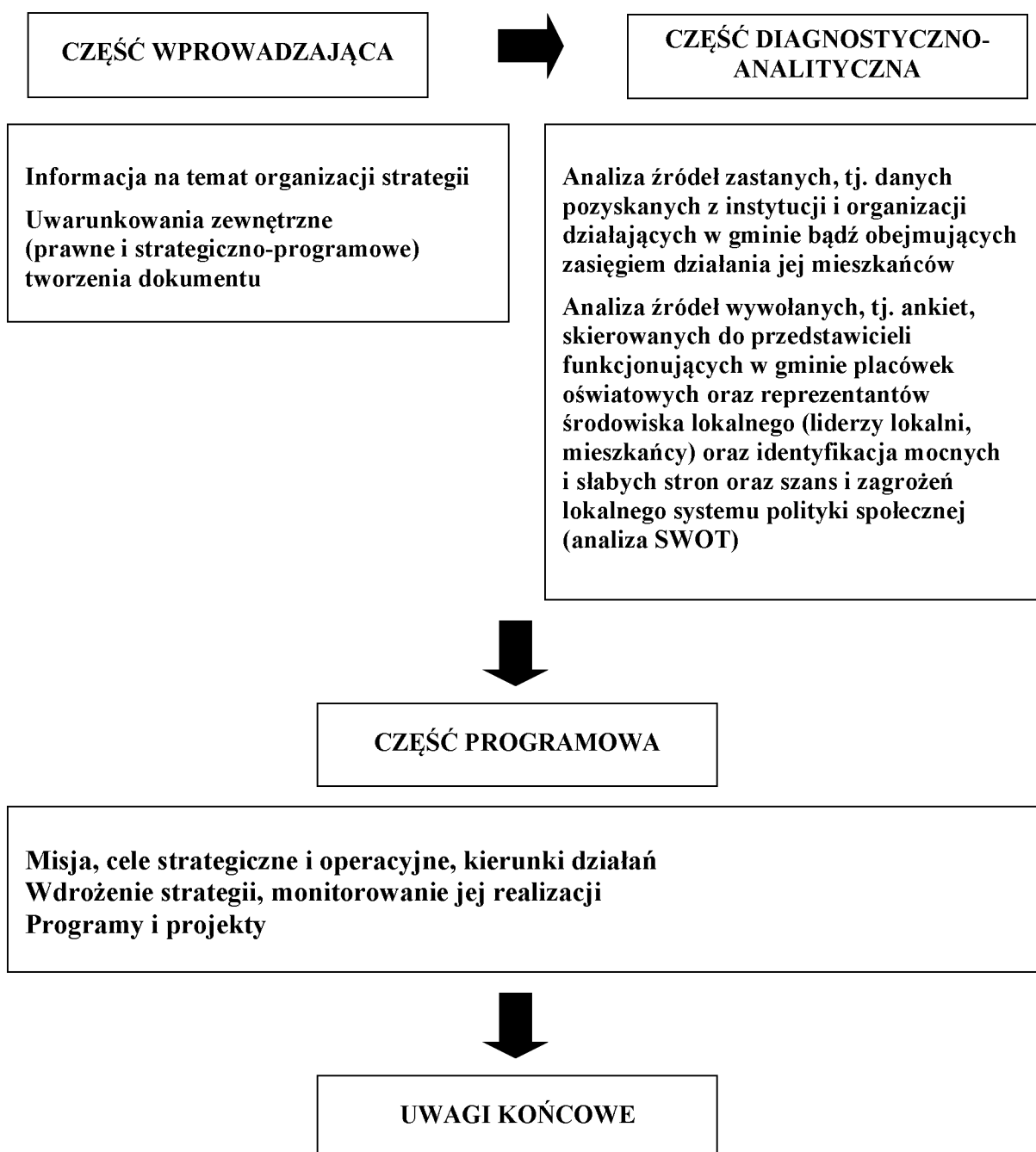
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii,

prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 i poz. 509), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645 i poz. 1318),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 1231; Dz. U. z 2012 r., poz. 1356; Dz. U. z 2013 r., poz. 1563),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 135; Dz. U. z 2013 r., poz. 154 i 866),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1456),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 i 1548),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. Nr 180, poz. 1493; Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842; Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, 675, 829, 1291 oraz 1645),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 i Nr 205, poz. 1211),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1244 i Nr 291, poz. 1243; Dz. U. z 2012 r., poz. 986, 1456; Dz. U. z 2013 r., poz. 73, 675 i 1645),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 i 984),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536; Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241 i Nr 209, poz. 1244).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Oprócz regularnych sprawozdań, przewidzianych ramach mechanizmów zarządzania Strategii „Europa 2020”, Komisja Europejska dokona w **2014 roku** przeglądu realizacji inicjatyw europejskiej platformy współpracy na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, między innymi pod kątem dostosowania jej do nowych wieloletnich ram finansowych.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe 7 lat, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „**Łącząc Europę**”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz

technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „**Zdrowie na rzecz wzrostu**” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,

- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach **„Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”** i **„Gwarancji dla młodzieży”**,

- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wraz z 16 współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego regionalnymi programami operacyjnymi stanowi spójną całość, obejmującą interwencje w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji oraz dobrego rządzenia. Przy tym PO WER obejmuje 32% przyznanych Polsce środków Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast dla 16 regionalnych programach operacyjnych przeznaczono łącznie 68% tych środków.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2007-2020

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2007-2020 jest dokumentem, który określa główne działania samorządu województwa łódzkiego zgodnie z przypisanymi mu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

Strategia zawiera diagnozę społeczną województwa (ocenę stanu pomocy społecznej i istniejącej infrastruktury socjalnej), priorytety oraz misję polityki społecznej, za którą uznano „podnoszenie jakości życia wśród mieszkańców regionu, szczególnie tych, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym”.

Na podstawie wyznaczonych priorytetów polityki społecznej oraz sformułowanej misji określono następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Wdrażanie aktywnej polityki społecznej
 - Zwiększenie wiedzy dotyczącej problemów społecznych
 - Stymulowanie i wspomaganie lokalnych inicjatyw

- Wprowadzanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań
 - Zwiększenie dostępności kształcenia i szkoleń dla służb
 - Rozwój sektora pozarządowego
2. Systemowa pomoc osobom i rodzinom
- Rozwój usług socjalnych
 - Wzmacnianie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin
 - Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży
 - Rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych i starszych
 - Rozwój infrastruktury pomocy społecznej
3. Tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy
 - Rozwój wolontariatu i społecznej inicjatywności
 - Propagowanie aktywnych metod wychodzenia z wykluczenia
 - Zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanych z wykluczeniem
4. Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień
- Zwiększenie poziomu świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych
 - Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych osób uzależnionych
 - Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - Monitorowanie stanu problemów uzależnień w województwie
5. Zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych
- Zwiększenie dostępności edukacji
 - Zwiększenie dostępności rehabilitacji leczniczej, społecznej
 - Wyrównywanie szans w zatrudnieniu
 - Uczestnictwo w życiu kulturalnym i promowanie aktywnego stylu życia
6. Propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku poprodukcyjnym
- Zwiększenie oddziaływania instytucji zajmujących się osobami starszymi
 - Promocja aktywnych form spędzania czasu przez osoby starsze
 - Zmniejszenie poczucia izolacji
 - Upowszechnianie działań instytucji zajmujących się osobami starszymi

Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego jest wieloletnim dokumentem strategicznym, który stanowi podstawę do podejmowania przez samorząd lokalny działań mających na celu stworzenie w powiecie warunków do rozwoju i samorealizacji mieszkańców, podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych. Określa cele, priorytety polityki rozwoju w perspektywie najbliższych lat, a także kierunki, które mają ten rozwój zapewnić. Dokumentem wyjściowym dla Strategii Powiatu Radomszczańskiego jest Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020.

Główne kierunki działania powiatu oraz priorytety samorządu w działalności na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców zostały ujęte w misji rozwoju, która brzmi: „Dynamicznie rozwijający się Powiat Radomszczański – otwarty i przyjazny dla ludzi i biznesu, oferujący zrównoważony rozwój społeczności, oświaty, turystyki, kultury, opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa publicznego, gospodarki, a także infrastruktury drogowej”.

Strategia wyznacza trzy główne cele strategiczne rozwoju powiatu, a każdy z nich będzie realizowany w oparciu o programy strategiczne i niezbędne zadania. Dwa pierwsze cele podejmują problematykę społeczną.

- Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia w powiecie.

Program strategiczny 1. zakłada poprawę jakości usług publicznych i wyznacza następujące zadania strategiczne: zakończenie budowy nowego Szpitala Powiatowego w Radomsku, usprawnienie działania sektora usług medycznych.

Program strategiczny 2. zakłada poprawę dostępu do usług medycznych i wyznacza następujące zadania strategiczne: racjonalizacja rozmieszczenia oddziałów szpitalnych w nowym szpitalu, zwiększenie liczby miejsc w placówkach opieki długoterminowej, zwiększenie bazy leczenia psychiatrycznego i uzależnień, przeprowadzenie programu naprawczego w DPS w Radziechowicach w celu dostosowania do obowiązujących standardów.

Program strategiczny 3. obejmuje poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego, a wyznaczone zadanie strategiczne zakłada uruchomienie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Program strategiczny 4. dotyczy promocji zdrowia i wyznacza zadanie strategiczne polegające na wspieraniu działań służących promocji zdrowia i profilaktyce chorób oraz inicjatyw wspierających prozdrowotny styl życia.

Program strategiczny 5. ma na celu tworzenie warunków dla rozwoju turystyki poprzez realizację następujących zadań strategicznych: opracowanie strategii rozwoju i promocji turystyki w powiecie, stworzenie wizualnego oznakowania terenów turystycznych

szczególnie atrakcyjnych, opracowanie pakietu materiałów promocyjnych, wydanie powiatowego banku danych o ciekawych miejscach i obiektach turystycznych w powiecie, stworzenie kalendarza stałych imprez kulturalno-sportowych wzmacniających atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną powiatu, szkolenia i promocja agroturystyki wśród rolników.

Program strategiczny 6. zakłada zwiększenie bezpieczeństwa w powiecie i wyznacza następujące zadania strategiczne: podejmowanie działań mających na celu dalszą poprawę bezpieczeństwa w powiecie, stworzenie systemu monitoringu zewnętrznego, stworzenie systemu teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałanie patologii wśród młodzieży.

- Cel strategiczny 2. Poprawa konkurencyjności gospodarki.

Program strategiczny 7. ma na celu wzmocnienie wyposażenia infrastrukturalnego.

Program strategiczny 8. zakłada budowę społeczeństwa informacyjnego poprzez realizację następujących zadań strategicznych: stworzenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów w Starostwie Powiatowym w Radomsku wraz z wdrożeniem e-podpisu, stworzenie ogólnopolskich zasobów informacyjnych w sieci Internet dla podmiotów korzystających z tych zasobów, w tym dla urzędów administracji publicznej.

Program strategiczny 9. dotyczy tworzenia warunków dla restrukturyzacji i dynamizacji rozwoju sektora gospodarczego i wyznacza następujące zadania strategiczne: promocja powiatu i możliwości inwestycyjnych, stworzenie systemu doskonalenia zawodowego oraz systemu aktywizacji bezrobotnych, promocja przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców powiatu, wspieranie rozwoju subregionalnych funkcji miasta Radomska, wspieranie integracji środowiska biznesu, animacja międzynarodowych kontaktów gospodarczych i społecznych.

Program strategiczny 10. wyznacza rozwój zasobów ludzkich i obejmuje następujące zadania strategiczne: dopasowanie struktury szkolnictwa do potrzeb rynku pracy, oczekiwań społecznych i ogólnych tendencji, budowa i rozbudowa bazy sportowej, w tym szkolnych sal gimnastycznych w ponadgimnazjalnych placówkach oświaty, kompleksowa termomodernizacja szkół z terenu Powiatu Radomszczańskiego, stałe unowocześnianie bazy edukacyjnej, zwiększenie dostępności do nauki.

3. OCENA WDROŻENIA STRATEGII OBOWIĄZUJĄCEJ DO 2013 ROKU

Ocena wdrożenia strategii, dla której rok 2013 zamknął okres programowania, stanowi ważny punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy Masłowice na lata 2014-2020. W jej ramach zostały wskazane trudności we wdrażaniu dokumentu, największe osiągnięcia w realizacji wyznaczonych kierunków działań (w tym wprowadzone w życie programy i projekty socjalne) oraz przedsięwzięcia, których nie udało się podjąć podczas wdrażania strategii.

Trudności we wdrażaniu strategii

Trudności we wdrażaniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2008-2013 związane były z brakiem zasobów finansowych i lokalowych. Nie utworzono Klubu Integracji Społecznej, Centrum Aktywności Lokalnej, nie zatrudniono lekarzy specjalistów oraz nie doposażono boiska sportowego w Masłowicach

Osiągnięcia w realizacji strategii

Podczas wdrażania strategii na lata 2008-2013 odnotowano następujące osiągnięcia:

- uruchomienie Miasteczka Ruchu Drogowego na terenie ZSG w Strzelcach Małych,
- utworzenie boiska sportowego w Masłowicach (wymaga doposażenia),
- rozbudowa Gminnej Biblioteki w Strzelcach Małych,
- modernizacja budynków Przedszkola, Ośrodka Zdrowia, Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, remont budynków OSP,
- budowa hydroforni w Masłowicach.

Programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych

W latach 2008-2013 zrealizowano następujące projekty i programy wynikające z zapisów strategicznych:

Projekty:

- Projekt systemowy realizowany przez GOPS Masłowice „Optymistycznie w przyszłość” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt realizowany od 2010 roku. W latach 2010-2013 ogółem wzięło

w nim udział 52 beneficjentów (39 kobiet i 13 mężczyzn). W 2014 r. GOPS kontynuuje ten projekt, obejmując jego działaniami 15 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Programy:

- Program dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych, pozostających bez pracy. Osoby te objęte były poradnictwem psychologicznym, zawodowym oraz pracą socjalną.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować w latach 2008-2013

Podczas wdrażania strategii na lata 2008-2013 nie udało się zrealizować następujących przedsięwzięć:

- Cel 1 – nie zlikwidowano wszystkich barier architektonicznych,
- Cel 2 – nie utworzono w gminie punktu informacyjno-konsultacyjnego,
- Cel 3 – nie uruchomiono Klubu Integracji Społecznej,
- Nie utworzono Centrum Aktywności Lokalnej,
- Nie zatrudniono lekarzy specjalistów w ośrodku zdrowia,
- Nie zorganizowano świetlic wiejskich (w gminie jest tylko jedna świetlica),
- Nie wyposażono boiska sportowego dla mieszkańców gminy.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Masłowice jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa łódzkiego, we wschodniej części powiatu radomszczańskiego. Od północy sąsiaduje z gminą Łęki Szlacheckie, od południa z gminami Kobile Wielkie i Wielgomłyny, od wschodu z gminami Przedbórz i Ręczno, a od zachodu z gminami Gorzkowice i Kodrąb. Ośrodkiem miejskim i powiatowym dla gminy Masłowice jest miasto Radomsko (w odległości ok. 27 km), miastem najbliższym położonym – Przedbórz (w odległości ok. 7 km). Piotrków Trybunalski oddalony jest od gminy Masłowice o ok. 47 km, Bełchatów o ok. 51 km, Łódź ok. 90 km, Częstochowa ok. 70 km, Kielce ok. 75 km.

Gmina Masłowice zajmuje powierzchnię 116,2 km² i liczy 4.274 mieszkańców. Na gminę składają się 22 miejscowości skupione w 17 sołectwach: Bartodzieje, Borki, Chełmo, Granice, Huta Przerębska, Kalinki, Kawęczyn, Koconia, Korytno, Kraszewice, Łączkowice, Masłowice, Ochotnik, Przerąb, Strzelce Małe, Tworowice i Wola Przerębska.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Masłowice jest zróżnicowany. Obszar gminy nie jest uzbrojony w sieć gazową. Gospodarstwa domowe korzystają z gazu bezprzewodowego, tj. butli gazowych. Brakuje również lokalnej sieci ciepłowniczej. Zdecydowana większość gospodarstw domowych korzysta z własnych systemów grzewczych, w przeważającej mierze są to tradycyjne kotłownie węglowe. Dobrze rozwinięta jest natomiast sieć wodociągowa, obsługiwana przez wodociąg „Przerąb”, który zaopatruje w wodę wszystkie sołectwa. Kanalizację posiadają mieszkańcy osiedla w Chełmie (długość sieci wynosi 0,6 km), które obsługiwane jest przez zmodernizowaną biologiczną oczyszczalnię ścieków. Na potrzeby Publicznej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Strzelcach Małych działa oczyszczalnia ścieków typu Bio-Clear. Na pozostałym terenie ścieki gromadzone są w przydomowych szambach. Zadowolenie budzi również sieć dróg gminnych.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	86,00
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	3.500
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	0,6
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	300
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	0
liczba ludności korzystających z sieci gazowej	0
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	120
w tym długość dróg gminnych (w km)	39
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	300

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto dodać, że w ramach inwestycji zrealizowanych w gminie w ostatnich trzech latach wyremontowano budynek Przedszkola w Masłowicach, wybudowano hydrofornię w Masłowicach, rozbudowano i nadbudowano Gminną Bibliotekę Publiczną w Strzelcach Małych, wybudowano plac zabaw przy PZSG w Strzelcach Małych oraz przebudowano i wyremontowano drogi gminne.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Układ sieci drogowej na terenie gminy tworzą: droga krajowa nr 42 (Radomsko – Przedbórz – Końskie), drogi powiatowe i gminne (o nawierzchni utwardzonej) oraz drogi niepubliczne. Szlaki komunikacyjne są dość dobrze rozwinięte i zapewniają powiązania zewnętrzne z ośrodkami ponadlokalnymi i ośrodkami gmin sąsiednich, jak również powiązania zewnętrzne poszczególnych sołectw z ośrodkiem gminnym. Przez teren gminy Masłowice nie przebiega żadna linia kolejowa.

Komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez autobusy. Najlepsze połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miejscowości Strzelce Małe i Granice, z trudnościami komunikacyjnymi borykają się natomiast mieszkańcy miejscowości Bartodzieje, Kalinki, Koconia i Ochotnik.

Usługi komunikacyjne w gminie świadczą: Państwowa Komunikacja Samochodowa Radomsko oraz prywatni przewoźnicy.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2012 roku gmina Masłowice liczyła 4.274 mieszkańców, w tym 2.156 kobiet, które stanowiły 50,4% ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 37 osób na km². Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2010-2012 niewielkim wahaniem ulegała liczba dzieci i młodzieży, natomiast spadała liczba osób w wieku produkcyjnym i starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	817	798	799
liczba osób w wieku produkcyjnym	2.608	2.596	2.585
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	904	896	890
ogółem	4.329	4.290	4.274

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	46	50	50
liczba zgonów	77	67	58
przyrost naturalny	-31	-17	-8

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-13	-22	-3
saldo migracji w ruchu zagranicznym	1	0	2
saldo migracji ogółem	-12	-22	-1

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ na wahającą się liczbę dzieci i młodzieży oraz spadającą liczbę ludności w gminie miał ujemny przyrost naturalny (-31 w 2010 r., -17 w 2011 r., -8 w 2012 r.), który utrzymywał się pomimo malejącej z roku na rok liczby zgonów (77 w 2010 r., 67 w 2011 r., 58 w 2012 r.).

Saldo migracji w latach 2010-2012 było ujemne i ulegało wahaniom (-12 w 2010 r., w 2011 r. -22 i -1 w 2012 r.), mając także wpływ na spadek liczby mieszkańców gminy. Migracja ludności do i z gminy odbywała się głównie w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na stale zmniejszającą się liczbę mieszkańców. Ta tendencja demograficzna widoczna jest zarówno w przedziale osób w wieku produkcyjnym jak i poprodukcyjnym. Jedynie liczba dzieci i młodzieży wykazuje niewielkie wahania. Fakt ten w połączeniu z coraz mniej niekorzystnym wskaźnikiem przyrostu naturalnego napawa pewnym optymizmem.

Zmieniające się trendy demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Wiejski charakter gminy Masłowice determinuje jej gospodarkę. Gmina posiada charakter rolniczy, o czym świadczy wysoki udział użytków rolnych (75,6%) w ogólnej powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		8.787
w tym:	grunty orne (w ha)	6.840
	sady (w ha)	68
	łąki i pastwiska (w ha)	1.504
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		2.392
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		710

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Obszar łąk i pastwisk stanowi ogółem 12,9% powierzchni gminy. Sady obejmują zaledwie 0,6% obszaru gminy, natomiast lesistość gminy wynosi 20,6%.

Na terenie gminy Masłowice dominują gleby typu rędzin utworzone z węglanowych utworów kredowych i jurajskich. Występują również gleby bielcowe i brunatne utworzone z piasków i glin, a w dolinach i obniżeniach terenu głównie gleby pochodzenia organicznego i mineralnego – mady, gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowe. Pod względem bonitacyjnym gleby występujące w gminie zaklasyfikowano do klasy od II do VI. Przeważają gleby orne średniej jakości klasy V. Występują tu również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Rolnicza funkcja gminy reprezentowana jest przez gospodarstwa indywidualne. Dominują gospodarstwa powyżej 5 ha, gdzie głównie uprawia się: żyto, mieszanki zbożowe i ziemniaki oraz hoduje bydło i trzodę chlewną.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie nieznacznie, lecz systematycznie się zwiększała. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy (53), przetwórstwo przemysłowe (30) oraz budownictwo (28). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	12	12	12
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	160	166	174
liczba podmiotów ogółem	172	178	186

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14
przetwórstwo przemysłowe	30
budownictwo	28
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	53
transport i gospodarka magazynowa	16
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2

działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12
edukacja	8
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3
inne sekcje	8

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Przeważająca liczba firm (ok. 94 %) funkcjonowała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku, w latach 2010-2012 liczba osób bezrobotnych w gminie Masłowice wahała się z 299 osób na koniec 2010 roku poprzez 266 osób na koniec roku następnego do 299 osób na koniec roku 2012. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 151, 143 i 165. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba bezrobotnych w gminie	299	266	299
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	11,5%	10,2%	11,6%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	151	143	165
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	50,5%	53,8%	55,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2012 w powiecie radomszczańskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim	15,2%	15,8%	16,9%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	12,2%	12,9%	14,0%
stopa bezrobocia w kraju	12,4%	12,5%	13,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 powiat radomszczański charakteryzował się znacznie wyższą w stosunku do województwa łódzkiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2012 roku odnotowano jej wzrost w porównaniu z latami poprzednimi. Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według sprawozdania o rynku pracy dostarczonego przez Powiatowy Urząd Pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2012 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według sprawozdania o rynku pracy

	liczba bezrobotnych	udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (w %)
bezrobotni ogółem	299	–
bezrobotni zarejestrowani w ciągu 12 miesięcy od ukończenia szkolenia	28	9,4
bezrobotni zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	21	7,0
bezrobotni z prawem do zasiłku	36	12,0
bezrobotni w wieku 18-44 lata	222	74,2
bezrobotni zarejestrowani pow. 12 miesięcy	167	55,9

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Na koniec 2012 roku wśród osób pozostających bez pracy w gminie największe grupy stanowili bezrobotni w wieku 18-44 lata (222 osoby) oraz długotrwale bezrobotni, zarejestrowani powyżej 12 miesięcy (167 osób). Z ogólnej liczby bezrobotnych tylko 36 osób posiadało prawo do zasiłku, a 21 z nich utraciło zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych

aspiracji życiowych. W latach 2010-2012 liczba mieszkań w gminie Masłowice zwiększała się z roku na rok (z 1.479 w 2010 r. do 1.493 w 2012 r.). W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych, ich powierzchnia oraz liczba izb w tych mieszkaniach pozostawała na takim samym poziomie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań w gminie ogółem	1.479	1.486	1.493
liczba izb	5.520	5.560	5.594
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	118.303	119.450	120.286
liczba mieszkań komunalnych	22	22	22
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	51	51	51
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	900	900	900

Dane Urzędu Gminy Masłowice i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 wahaniom ulegały: liczba nowo oddanych mieszkań (7 w 2010 r., 9 w 2011 r., 8 w 2012 r.), liczba nowych izb oddanych do użytkowania (35 w 2010 r., 52 w 2011 r., 41 w 2012 r.) i powierzchnia użytkowa mieszkań (955 m² w 2010 r., 1.394 m² w 2011 r., 993 m² w 2012 r.). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, w analizowanym okresie oddano do użytkowania w sumie 20 nowych budynków – 6 w 2010 r. i po 7 w 2011 r. i 2012 r., o powierzchni użytkowej odpowiednio: 720 m², 800 m² i 850 m². Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	7	9	8
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	35	52	41
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	955	1.394	993
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	6	7	7
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	720	800	850

Dane Urzędu Gminy Masłowice i Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	13	11	10
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	121	106	98
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	22.631 zł	22.266 zł	20.094 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2010-2012 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, zmniejszyła się (z 13 w 2010 r. do 10 w 2012 r.), podobnie jak liczba przyznanych dodatków (ze 121 w 2010 r. do 98 w 2012 r.) i wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 22.631 zł w 2010 r. do 20.094 zł w 2012 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Masłowice jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach. Przybiera ona głównie formę

wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek). W latach 2010-2011 nie przyznano pomocy z powodu bezdomności, natomiast w roku 2012 wsparciem z tej przyczyny objęto 1 osobę.

Schronienie osobom bezdomnym zapewnia Dom dla Osób Starszych Monar – Markot w Woli Malowanej i Klizinie (gmina Kodrąb) oraz „Panaceum” Stowarzyszenie Centrum Pomocy w Radomsku. W 2012 roku w każdym z ośrodków przebywała 1 osoba z gminy Masłowice.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Masłowice funkcjonowały 4 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 1 przedszkole, 2 szkoły podstawowe i gimnazjum. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Publiczne Przedszkole w Masłowicach, 97-515 Masłowice 39	68	3
Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice	376	34
Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych Szkoła Filialna w Kraszewicach Kraszewice 113, 97-515 Masłowice	48	4
Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych Szkoła Filialna w Przerębie Przerąb 61, 97-515 Masłowice		

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Na obszarze gminy Masłowice nie ma domu kultury. Samorządową instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, czytelniczych i informacyjnych mieszkańców jest Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych.

Placówka prowadzi działalność kulturalno-oświatową polegającą na organizowaniu lekcji bibliotecznych, spektakli profilaktycznych, cyklicznych spotkaniach Klubu Czytelników Dobrej Książki, spotkań autorskich, konkursów („Mistrz pięknego czytania”, Cała Polska Czyta Dzieciom), turniejów (Turniej w Piłkarzyki Stołowe) wystaw oraz imprez okolicznościowych (7 Dni z Książką, Filmowe poranki, Mikołaj). Instytucja zatrudnia 4 osoby, jej księgozbiór liczy 11.540 woluminów i co roku jest systematycznie aktualizowany, posiada również 6 komputerów z bezpłatnym dostępem do Internetu.

Z inicjatywy Gminnej Biblioteki Publicznej w Strzelcach Małych, dzięki funduszom pozyskanym przez bibliotekę z Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich, powstał w 2009 r. Zespół Ludowy „Kraszewianki”, a także reaktywowano Koło Gospodyń Wiejskich. Zespół wyposażony jest w regionalne stroje ludowe oraz instrumenty muzyczne, w jego skład wchodzi 15 pań i 4 panów. „Kraszewianki” kultywują tradycje ludowe i regionalne poprzez udział w uroczystościach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, takich jak: dożynki, festyny, uroczystości kościelne. Repertuar „Kraszewianek” to stare piosenki ludowe, żołnierskie, pieśni maryjne, kolędy.

Zespół ludowy „Kraszewianki” i Koło Gospodyń Wiejskich reprezentowały i promowały gminę Masłowice podczas Jarmarku Wojewódzkiego w Łodzi oraz Festynu Powiatowego odbywającego się w Przedborzu. Funkcje kulturotwórcze spełniają również świetlice: szkolna w Strzelcach Małych i wiejska w Korytnie oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Walory rekreacyjno-przyrodnicze, brak przemysłu ciężkiego w pobliżu gminy oraz duża ilość zieleni powoduje, iż mieszkańcy Masłowic mogą cieszyć się nieskażonym

powietrzem i wodą. W obrębie gminy znajduje się Rezerwat archeologiczno-leśny Góra Chełmo, liczący 41,44 ha powierzchni. Przez gminę przebiega też oznaczony kolorem czerwonym pieszy szlak turystyczny – Szlak partyzancki im. majora Henryka Dobrzańskiego – „Hubala”.

Infrastruktura sportowa w gminie Masłowice jest słabo rozwinięta. Składają się na nią boiska piłkarskie w Masłowicach i Strzelcach Małych oraz hale sportowe w Strzelcach Małych i Przerębie. W gminie funkcjonuje także Uczniowski Klub Sportowy przy Publicznej Szkole Podstawowej w Przerębie.

Na terenie gminy Masłowice organizowane są imprezy sportowo-rekreacyjne oraz turnieje, m.in.: Turniej o Puchar Wójta Gminy Masłowice organizowany przez ZSG w Strzelcach Małych oraz Halowy Puchar Zimy w piłce nożnej.

12. TURYSTYKA

Gmina Masłowice leży we wschodniej części powiatu radomszczańskiego. Jej środkiem przepływa rzeka Luciąża, która ma swoje źródła w sąsiedztwie wsi Granice i Tworowice. Gmina posiada znaczne walory krajobrazowo-przyrodnicze, co sprzyja rozwojowi funkcji turystyczno-wypoczynkowych. Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy wiążą się z epoką kamienia łupanego, natomiast najstarsze pisemne wzmianki historyczne o miejscowościach gminy pochodzą z początków XIV stulecia.

Gmina Masłowice posiada doskonały mikroklimat, czyste wody i spore obszary leśne (prawie jedna czwarta powierzchni gminy) w zachodniej części swego terytorium. W Masłowicach, Przerębie i Bartodziejach znajdują się kompleksy stawów rybnych, z całą charakterystyczną dla nich florą i fauną. Szczególnie chętnie odwiedzana przez turystów jest wieś Łączkowice, która wyróżnia się pięknym położeniem nad rzeką Pilicą, w sąsiedztwie zalewu w Przedborzu.

Do niedocenianych atrakcji turystycznych należy „Chełmska Góra” położona na „Wzgórzach Radomszczańskich” w pobliżu wsi Chełmo. Archeolodzy odkryli tutaj umocnienie datowane na X wiek. Na szczycie góry można odczytać sporo wrytych napisów. Najstarsze pochodzą z XIX w. Rezerwat „Góra Chełmo” obejmuje szczyt i fragmenty zboczy Góry Chełmo (316 m n.p.m.) – jednego z najwyższych wzniesień województwa łódzkiego. W obrębie południowych zboczy, pod szczytem znajdują się ciekawe odsłonięcia piaskowców kredowych. Urwiska skalne osiągają tu 20 metrów wysokości. Na szczycie Góry Chełmo

znajdują się pozostałości wielkiego wczesnośredniowiecznego grodziska pierścieniowatego z X-XI stulecia, z czterema pierścieniami wałów. Teren grodziska porasta las liściasty.

W gminie znajdują się również 2 obszary „Natura 2000”: Łąka w Łączkowicach i Dolina Górnej Pilicy.

Walory turystyczne gminy podnoszą liczne zabytki i pamiątki historyczne, w tym w szczególności:

- kościół parafialny z XV wieku z odwróconym prezbiterium i ołtarzem zbudowanym od strony północnej oraz neorenesansowy pałac pochodzący z około 1600 roku, przebudowany około połowy XVII w. we wsi Chełmo,
- kościół parafialny, murowany dwór wzniesiony w pierwszej połowie XIX wieku na planie prostokąta oraz kapliczka z późnobarokową kamienną figurą św. Jana Nepomucena na profilowanym i ornamentowanym słupie z datą 1777 w Przerębie,
- zabytkowy pałac w Masłowicach,
- stary park podworski w Bartodziejach.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Masłowice została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych (liczba uczniów: 376),
- Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych Szkoła Filialna w Kraszewicach (liczba uczniów: 22),
- Publiczny Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Strzelcach Małych Szkoła Filialna w Przerębie (liczba uczniów: 26).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że 1 placówka zatrudnia pedagoga, 2 pielęgniarkę, 1 logopedę. Żadna ze szkół nie zatrudnia psychologa i doradcy zawodowego.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów (z tej formy wsparcia korzysta łącznie 141 dzieci), umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej i Internetu. W żadnej szkole nie funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne. Przedstawiciele żadnej z placówek nie zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Ogół placówek oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. Kosmiczny Klub Matematyczny, koło języka angielskiego, zajęcia sportowe, czytelnicze i muzyczne). Jednocześnie wszystkie szkoły prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze (3 szkoły), logopedyczne (2) i korekcyjno-kompensacyjne (1).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do nadużywania alkoholu przez rodziców i niewydolności opiekuńczo – wychowawczej rodziców.

Pedagodzy zwracali również uwagę na występujące w środowisku rodzinnym zjawisko bezrobocia. Ankietowani zauważyli także deficyt miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 15. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	1 (2)	2
sięganie po narkotyki	–	3

palenie papierosów	1 (3)	2
ucieczki z domu	–	3
kradzieże	–	3
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	1 (5)	2
autoagresja	–	3
przestępczość ujawniona	–	3
niszczenie mienia szkolnego	1 (1)	2
udział w grupach negatywnych	–	3
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	2 (2)	1
przemoc w rodzinie	–	3
zaniedbanie przez dom	2 (3)	1
wykorzystywanie seksualne	–	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: agresję i przemoc w grupie rówieśniczej, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom, palenie papierosów, sięganie po alkohol oraz niszczenie mienia szkolnego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować problemy zaniedbania uczniów przez dom rodzinny oraz zjawisko alkoholizmu występującego w ich otoczeniu.

Ankietowani uznali również za wskazane przyglądanie się sposobom spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz poznanie ich oczekiwań w tym zakresie. W opinii ankietowanych ważne jest także zbadanie perspektyw zawodowych uczniów, aby przeciwdziałać dziedziczeniu bezrobocia.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się spotkania na wywiadówkach, konsultacje indywidualne oraz pedagogizacja. Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, pomagając przy organizacji imprez i uroczystości szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca.

Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Bibliotekę, Muzeum, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych, Młodzieżowe Centrum Kariery w Przedborzu, Policję, Ośrodek Zdrowia w Masłowicach, Radę Rodziców, Przedszkole w Masłowicach oraz inne placówki oświatowe z terenu powiatu.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność tworzenia miejsc, w których uczniowie mogliby aktywnie spędzać czas wolny. Postulowali rozwój infrastruktury sportowej i poszerzenie dostępu do ośrodków kultury. Za istotne uznali także tworzenie świetlic środowiskowych.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz pogadanek, wyjazdów na basen i nauki pływania. Zwracali także uwagę na potrzebę uczestnictwa uczniów w imprezach lokalnych.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Masłowice funkcjonuje 1 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz działa 1 apteka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	adres
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Masłowice 38a, 97-515 Masłowice
Apteka Masłowice	Masłowice 38, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W związku z tym w poniższej tabeli przedstawiono dane za 2012 rok uzyskane z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach.

Tabela 17. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2012 roku

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	0
niedokrwistości	9
choroby tarczycy	7
cukrzyca	0
niedożywienie	11
otyłość	17
zaburzenia odżywiania	4
upośledzenie umysłowe	3
padaczka	0
dziecięce porażenie mózgowe	1
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	34
choroba nadciśnieniowa	1
alergia – dychawica oskrzelowa	7
alergie pokarmowe	14
alergie skórne	16
zniekształcenia kręgosłupa	44
choroby układu moczowego	2
wady rozwojowe układu nerwowego	0
wady rozwojowe układu krążenia	5
wady rozwojowe narządów płciowych	0
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe	2
wady rozwojowe – inne	3
zaburzenia rozwoju	12
zaburzenia rozwoju fizycznego	11
zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	1
trwale uszkodzenia narządu ruchu	2
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	36

Dane: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach.

Tabela 18. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

rodzaj schorzenia		liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
gruźlica		4
nowotwory		14
choroby tarczycy		19
cukrzyca		128
niedokrwistość		28
choroby obwodowego układu nerwowego		52
choroby układu krążenia		647
w tym:	przewlekła choroba reumatyczna	4
	choroba nadciśnieniowa	524
	choroby naczyń mózgowych	20
	niedokrwienność serca (w tym przebyty zawał serca)	59
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		26
przewlekłe choroby układu trawiennego		59
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		165
inne schorzenia wymagające opieki czynnej		1.042

Dane: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach.

W 2012 roku pod opieką Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach było 462 dzieci i 2.455 osób dorosłych z gminy.

U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono zniekształcenie kręgosłupa (44 osoby), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (34 osoby), otyłość (17 osób), alergię skórne (16 osób), pokarmowe (14 osób), zaburzenia rozwoju (12 osób) oraz niedożywienie (11 osób).

Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (647 osób), chorobami układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (165 osób) oraz cukrzycą (128 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2012 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	28
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następnym razem (dzieci do lat 3)	133
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	28
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następnym razem (dzieci do lat 3)	164

profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	246
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	152

Dane: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach.

W 2012 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 28 i 133 dzieci do lat 3. Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały z kolei miejsce w przypadku 28 dzieci do 1. roku życia, a następny raz w przypadku 164 dzieci (do lat 3). Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 246 dzieci i młodzieży, w tym 152 osoby zgodnie z programem badań profilaktycznych.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu. Według danych Komisariatu Policji w Przedborzu, który obsługuje teren gminy Masłowice, w 2012 roku odnotowano łącznie 34 zdarzenia o charakterze przestępczym. Wśród nich dominowały przestępstwa polegające na kradzieży z włamaniem (12 przypadków), prowadzeniu roweru w stanie nietrzeźwości (6), a także niealimentacji, fałszerstwie dokumentów oraz kradzieży mienia (po 2). Sprawcami przestępstw były osoby w wieku od 16 do 77 lat. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Wybrane przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw	wiek sprawców
bójka, pobicie, uszkodzenie ciała	1	59 lat
nietrzeźwi kierujący pojazdami	1	52 lata
nietrzeźwi kierujący rowerami	6	30-77 lat
groźby karalne	1	58 lat
uporczywe nękanie	1	24 lata
usiłowanie zabójstwa	1	59 lat
znęcanie się fizyczne lub psychiczne	1	60 lat
niealimentacja	2	33 lata, 40 lat

niezastosowanie się do orzeczenia sądu	1	22 lata
falszerstwo dokumentu	2	23 lata
kradzieże mienia	2	16 lat, nie ustalono
kradzieże z włamaniem	12	26-52 lata, nie ustalono
zniszczenia mienia	1	nie ustalono
kradzież pojazdu	1	nie ustalono
inne	1	35 lat

Dane Komisariatu Policji w Przedborzu.

Z przedstawionych przez Komisariat Policji w Przedborzu danych wynika, że miejscowościami najbardziej zagrożonymi przestępczością były: Chełmo (7 przypadków), Granice (6), Strzelce Małe i Masłowice (po 4), Kraszewice i Przerąb (po 3), Kawęczyn i Łączkowice (po 2) oraz Kolonia Przerąb, Ochotnik, Koconia, Korytno, Kalinki i Wola Przerębska (po 1). W sołectwach Bartodzieje, Borki, Huta Przerębska oraz Tworowice nie odnotowano żadnych przypadków przestępczych.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Radomsku w 2012 roku postępowanie wykonawcze prowadzone było w 7 sprawach i dotyczyło 11 osób dorosłych oraz 17 małoletnich z terenu gminy Masłowice. W sprawach opiekuńczych prowadzono 4 postępowania z udziałem 8 osób dorosłych i 17 dzieci. W przypadkach, gdzie nałożono obowiązek leczenia odwykowego, prowadzono 3 postępowania z udziałem 3 osób. Na koniec 2012 roku nie prowadzono żadnego postępowania wykonawczego z tytułu demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego wobec osoby nieletniej.

Z informacji przedstawionych przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych w Sądzie Rejonowym w Radomsku wynika, że w 2012 roku dozorem kuratora objętych było 27 osób dorosłych z terenu gminy Masłowice.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Masłowice wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2012 roku kadre GOPS-u stanowiło 15 osób, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych, 8 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze oraz 3 pozostałych pracowników. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba pracowników	o ile pracowników powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8	2
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	3	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Zgodnie z zapisem ustawy o pomocy społecznej każdy ośrodek ma obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wymóg ten był spełniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Masłowicach, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 1.425 mieszkańców.

Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	2
	wyższe niekierunkowe	–	–
	średnie kierunkowe	–	–
	średnie niekierunkowe	–	1

	zawodowe i niższe		–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			2	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			2	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			1	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Na koniec 2012 roku kierownik i 2 pracowników socjalnych posiadało wykształcenie wyższe, a trzeci pracownik socjalny średnie niekierunkowe. Dodatkowo kierownik miał specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kadra GOPS-u zainteresowana jest zdobywaniem dodatkowych kwalifikacji. 2 pracowników socjalnych wyraziło chęć podjęcia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, kolejnych 2 – specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny, zaś specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny zainteresowana była 1 osoba.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2010-2012.

Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	2.221.619 zł	2.422.899 zł	2.601.296 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	397.705 zł	492.657 zł	507.858 zł
w tym na świadczenia rodzinne	1.353.999 zł	1.390.866 zł	1.405.468 zł
na zadania własne gminy	816.068 zł	973.854 zł	1.115.516 zł
na zadania zlecone gminie	1.405.551 zł	1.449.045 zł	1.485.779 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy stale rosła (z 2.221.619 zł w 2010 r. do 2.601.296 zł w 2012 r.). Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2010 r. – 1.353.999 zł, w 2011 r. – 1.390.866 zł, a w 2012 r. – 1.115.516 zł), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2010 r. – 397.705 zł, w 2011 r. – 492.657 zł, a w 2012 r. – 507.858 zł), głównie w formie usług opiekuńczych, zasiłków stałych, zasiłków celowych i w naturze, zasiłków okresowych i posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	321	328	358
liczba rodzin	209	210	225
liczba osób w rodzinach	652	639	639
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	15,1%	14,9%	15,0%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 zmniejszała się (z 652 osób w rodzinach w 2010 r. do 639 osób w rodzinach w 2011 r. i w 2012 r.). Nieznacznie wahał się udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 15,1% w 2010 r. przez 14,9% w 2011 r. do 15,0% w 2012 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku.

Tabela 25. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-17 lat	152	pracuje	103
		pracuje dorywczo	70
		nie pracuje	54
wiek produkcyjny	358	studiuje/uczy się	4
		na rencie	28
		na emeryturze	37
wiek poprodukcyjny	37	na zasiłku dla bezrobotnych	2
		bezrobotny bez prawa do zasiłku	97

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2012 roku wykazała, że największe grupy stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (358) oraz dzieci i młodzież do 17 lat (152 osoby). Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejsze grupy w 2012 roku stanowiły osoby pracujące (103 osoby), bezrobotne bez prawa do zasiłku (97 osób), pracujące dorywczo (70 osób) oraz niepracujące (54 osoby).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2012 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny osób pracujących oraz rodziny dotknięte bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	16	4	6	93	9	18
bezdomność	0	0	1	0	0	1

potrzeba ochrony macierzyństwa	4	1	3	8	8	7
bezrobocie	72	84	99	257	293	331
niepełnosprawność	22	22	42	35	35	107
długotrwała lub ciężka choroba	80	77	88	187	203	217
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	23	8	47	141	19
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	2	0	1	4
zdarzenie losowe	0	5	1	0	36	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2010-2012 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było bezrobocie. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu stale rosła (z 257 w 2010 r. do 331 w 2012 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z tego powodu również wzrastała (ze 187 w 2010 r. do 217 w 2012 r.).

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawności. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wahała się (z 47 w 2010 r. poprzez aż 141 w 2011 r. do 19 w 2012 r.), natomiast z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2011 utrzymywała się na takim samym poziomie 35 osób, a w roku 2012 drastycznie wzrosła do 107.

Kolejnymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz zdarzenia losowe. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak: bezdomność czy trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	129	131	138	93	128	132	190	345	309
rzeczowa	192	270	278	116	166	165	462	553	551

praca socjalna	X	X	X	28	28	82	50	42	102
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	-	-	-	-	-	-
schronienie									
usługi opiekuńcze	28	24	32	28	24	32	34	30	39
specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-	-	-	-	-	-	-	-
skierowanie do domu pomocy społecznej	-	1	-	X	X	X	X	X	X
pobyt w domu pomocy społecznej	4	5	5	X	X	X	X	X	X
kontrakt socjalny	10	12	14	10	12	14	34	30	47

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc rzeczowa, głównie w postaci posiłku. Ważną formą wsparcia beneficjentów była także pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze oraz zasiłków okresowych i stałych. Duże znaczenie miała także praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Wśród form pomocy świadczonej przez Ośrodek znalazły się również świadczenia w postaci kontraktu socjalnego oraz usług opiekuńczych.

Osoby, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, są kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2010-2012 gmina pokrywała koszt pobytu w DPS-ie odpowiednio dla 4, 5 i 5 osób, natomiast do DPS-u skierowano 1 osobę z terenu gminy tylko w roku 2011.

Ważną rolę w działalności GOPS-u odgrywała również realizacja pilotażowego programu „Uczeń na wsi”, ułatwiającego zdobycie wykształcenia przez osoby niepełnosprawne. W ramach programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania GOPS finansował koszty dożywiania dzieci w placówkach przedszkolnych, w szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz w ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Ośrodek realizował również projekt systemowy „Optymistycznie w przyszłość”, którego celem było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz marginalizacji członków

rodzin, będących klientami GOPS-u dzięki stworzeniu sprawnego systemu umożliwiającego przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych poprzez oferowanie bezrobotnym mieszkańcom gminy Masłowice aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz działań na rzecz poprawy zatrudnienia. Projekt swym zasięgiem obejmował 14 osób (7 kobiet i 7 mężczyzn) w wieku aktywności zawodowej. W ramach aktywnej integracji projekt przewidywał spotkania z psychologiem i doradcą zawodowym. Zatrudniono asystenta rodziny dla 2 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Sfinansowano zajęcia szkolne dla 1 osoby (szkoła średnia), opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne dla uczestników projektu. W jego ramach zainteresowani ukończyli kursy zawodowe: kobiety – opiekun osób starszych, mężczyźni – operator wózków widłowych.

W obszarze działań o charakterze środowiskowym uczestnicy projektu wzięli udział w spotkaniu wielkanocnym, a w okresie letnim został zorganizowany 3-dniowy obóz edukacyjno-integracyjny dla zainteresowanych i ich rodzin w Górach Świętokrzyskich.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.262.952 zł	1.282.775 zł	1.326.337 zł
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	7.318	7.018	6.587
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	36	27	34
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	211	233	234
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	205	174	204
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	178	251	260
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	398	435	385
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.340	1.227	1.068
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.237	1.082	934
zasiłek pielęgnacyjny	969	1.053	1.199
świadczenie pielęgnacyjne	124	220	324

jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	49	47	50
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	12.065	11.767	11.279

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych zwiększała się z roku na rok (z 1.262.952 zł w 2010 r. do 1.326.337 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie liczba przyznanych świadczeń spadała (z 12.065 w 2010 r. do 11.279 w 2012 r.).

Najczęściej GOPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny, dodatki do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz rozpoczęcia roku szkolnego, a także świadczenia pielęgnacyjne.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne GOPS opłacił w latach 2010-2012 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2010 r. 42 (na kwotę 5.573 zł), w 2011 r. 65 (8.329 zł), a w 2012 r. 102 (14.210 zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2010 r. 58 (na kwotę 2.714 zł), w 2011 r. 83 (3.774 zł) i w 2012 r. 102 (4.711 zł).

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2010-2012 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin pobierających świadczenie alimentacyjne	16	16	13
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	341	338	252
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	91.047 zł	105.560 zł	89.928 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Liczba rodzin z gminy, którym w analizowanym okresie GOPS przyznał świadczenie alimentacyjne, utrzymywała się na podobnym poziomie (po 16 rodzin w latach 2010-2011 i 13 rodzin w roku 2012), a liczba wypłaconych świadczeń zmniejszała się (z 341 w 2010 r.,

do 252 w 2012 r.). Wahaniom ulegała natomiast wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 91.047 zł w 2010 r., poprzez 105.560 zł w 2011 r., do 89.928 zł w 2012 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje w gminie Masłowice Świetlica Wiejska w Korytnie. Poniżej zamieszczona karta zasobów przedstawia szczegółową informację na temat tej jednostki.

Świetlica Wiejska w Korytnie

97-515 Korytno.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Masłowice 84A, 97-515 Masłowice.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- spędzanie wolnego czasu w gronie rówieśników (wspólne oglądanie telewizji, filmów, gra w bilard, itp.),
- organizowanie imprez okolicznościowych (Mikołaj, Dzień Dziecka).

Kategoria klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Dzieci i młodzież.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Zakup sprzętu komputerowego oraz gier planszowych.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Radomsku funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy.

W roku szkolnym 2011/2012 opieką specjalistyczną PPP objętych zostało 28 uczniów z gminy Masłowice (17 uczniów z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Strzelcach Małych i 11 uczniów z Publicznego Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego Filia w Przerębie). Formy pomocy udzielanej dzieciom to przede wszystkim diagnoza psychologiczno-pedagogiczna oraz logopedyczna, a także zalecenia postdiagnostyczne:

- objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych do dysfunkcji uczniów mających trudności w uczeniu się oraz specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu,
- kształcenie specjalne.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	brak danych	brak danych	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	brak danych	1	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	brak danych	brak danych	3
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	5	6	5
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	brak danych	brak danych	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	brak danych	1	1
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	brak danych	brak danych	1
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy	brak danych	brak danych	brak danych
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	brak danych	brak danych	brak danych

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

W analizowanym okresie tylko w 2012 r. zgłoszono do adopcji 2 dzieci z gminy; żadne dziecko nie zostało adoptowane, natomiast w latach 2011-2012 po 1 dziecku umieszczono w rodzinie zastępczej. W 2012 roku 3 dzieci umieszczono w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, także 3 w nich przebywało. W rodzinach zastępczych znalazło miejsce w 2010 r. 5 dzieci z gminy, rok później 6, a w 2012 roku 5 dzieci. W latach 2011-2012 po 1 rodzinie zastępczej obejmowało opieką dzieci z gminy. W analizowanym okresie żadne dziecko z gminy nie zostało usamodzielnione.

W 2012 roku mieszkańcy gminy Masłowice korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2012 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2012 r.
Dom dla Osób Starszych Monar-Markot Wola Malowana, 97-512 Kodrąb	osoby bezdomne – 1 osoba
„Panaceum” Stowarzyszenie Centrum Pomocy,	osoby bezdomne – 1 osoba

ul. Sucharskiego 87a, 97-500 Radomsko	
Bank Żywności w Łodzi, al. Piłsudskiego 150/152, 92-230 Łódź	dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE (340 osób/101 rodzin)

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Masłowice wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Masłowice mieszkało 640 osób niepełnosprawnych (306 mężczyzn i 334 kobiety), w tym 424 osoby niepełnosprawne prawnie i 216 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 14,2%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	22	3,4%	2,2%
osoby w wieku produkcyjnym	299	46,7%	12,1%
osoby wieku poprodukcyjnym	319	49,8%	33,8%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 299 osób niepełnosprawnych w gminie było w wieku produkcyjnym. Stanowiły one 12,1% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (319 osób), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił blisko 34%.

Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	–	–
policealne	4	0,6%
średnie	32	5,1%
zasadnicze zawodowe	96	15,3%
podstawowe ukończone	396	63,1%
podstawowe nieukończone	100	15,9%
nieustalony	–	–

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (396 osób), podstawowym nieukończonym (100 osób) i zasadniczym zawodowym (96 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 63,1%, 15,9% i 15,1%.

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	116	18,1%
aktywni zawodowo bezrobotni	8	1,3%
bierni zawodowo	516	80,6%
nieustalony status na rynku pracy	–	–

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (516 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 80,6%. Aktywne zawodowo były 124 osoby dotknięte niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (116 osób).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Masłowice w latach 2010-2012.

Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	38.794 zł	40.622 zł	46.622 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	1.000 zł	1.000 zł	1.000 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	800 zł
razem	39.794 zł	41.622 zł	48.422 zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie stale rosła (z 39.794 zł w 2010 r. do 48.422 zł w 2012 r.).

W analizowanym okresie wzrastały kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, natomiast środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii utrzymywały się na stałym poziomie (po 1.000 zł). W latach 2010-2011 w budżecie nie uwzględniono osobnych środków mających służyć działaniom ograniczającym przemoc w rodzinie, po raz pierwszy ujęto je w 2012 roku, w kwocie 800 zł.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Masłowice oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	19	19	18
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	17	18	16
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	4	3	9
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	4	3	9
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	5	6	8
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	2
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	2
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na podobnym poziomie (po 19 w latach 2010-2011 i 18 w 2012 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Gminy na koniec 2012 r. wynosił 19). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli była wysoka – 17 w 2010 r., 18 w 2011 r., 16 w 2012 r. W analizowanym okresie liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wahała się (z 4 w 2010 r., poprzez 3 w 2011 r. do 9 w 2012 r.), liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych była taka sama. W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie podjęto żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2010-2012 liczba osób nimi objętych wzrastała (z 5 w 2010 r. do 8 w 2012 r.). W analizowanym okresie liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, utrzymywała się na podobnym, niskim poziomie (po 1 w latach 2010-2011 r. i 2 w 2012 r.).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2010-2011 nie podjęto żadnych działań w tym zakresie, natomiast w roku 2012 GKRPA kontaktowała się z 2 osobami dotkniętymi tym problemem. Żadnego sprawcy przemocy w rodzinie nie skierowano na terapię, w stosunku do żadnego z nich nie złożono do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Ponadto w analizowanym okresie GKRPA przeprowadziła następujące działania:

- Zorganizowano i sfinansowano wyjazd dla 40 uczniów ze szkół gminnych z rodzin alkoholowych i środowisk zagrożonych oraz dysfunkcyjnych na kolonie profilaktyczne do Rzucewa w nadmorskiej gminie Puck. Dzieci uczestniczące w wypoczynku miały możliwość zdobywania wiadomości na temat zdrowego stylu życia, szkodliwego wpływu alkoholu i innych używek na organizm człowieka i całe jego życie, uczestniczyły w pogadankach na temat szkodliwości palenia tytoniu i zażywania narkotyków;
- Wspierano finansowo stowarzyszenia i instytucje użyteczności publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii (Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności Organizacja Pożytku Publicznego w Kutnie, TV Media Agencja Telewizyjno- stradowa – udział w programie „Trzeźwość na co dzień” – promocja muzycznie uzdolnionych dzieci pod hasłem „Wygraj szansę”;
- Współpracowano z instytucjami lokalnymi (GOPS, Policja, Ośrodek Zdrowia w Masłowicach, placówki oświatowe, Biblioteka Gminna, Świetlica Wiejska w Korytnie);
- Przeznaczono środki na spektakl edukacyjno-profilaktyczny pt. „Trzeźwe spojrzenie” oraz na zakup książek o tematyce profilaktycznej do Gminnej Biblioteki w Strzelcach Małych, a także nagród i poczęstunku dla dzieci biorących udział w konkursie plastycznym „Wygraj z alkoholem”;
- Wspierano finansowo placówki oświatowe na zorganizowanie wycieczek i wyjazdów do teatru, kina i innych miejsc w celu poszerzenia wiedzy i dowartościowania dzieci z rodzin alkoholowych, zagrożonych alkoholizmem i dysfunkcyjnych;
- Przeznaczono środki na imprezy profilaktyczne w świetlicy w Korytnie z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek, Dnia Rodziny dla PSP w Przerębie, Mikołajek dla PSP w Przerębie, Publicznym Przedszkolu w Masłowicach i Gminnej Bibliotece w Strzelcach Małych;
- Dofinansowano wyjazd na basen do Kleszczowa dla dzieci z parafii św. Mikołaja w Chełmie;
- Uczestnictwo w ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno-edukacyjnej „Postaw na rodzinę.

Realizowane działania służyły zwiększeniu skuteczności pracy z osobami mającymi problem z alkoholem oraz zapewnieniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią: Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Masłowice badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu anonimowej ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. wójta, radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 62 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na atrakcyjne położenie geograficzne oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy. Uznanie w oczach ankietowanych uzyskała dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych, które oferują wysoki poziom nauczania i umożliwiają rozwijanie zainteresowań oraz prowadzenie zajęć edukacyjnych i sportowych.

Wysoko oceniono infrastrukturę techniczną (wodociągi, hydrofornia) i szeroki zakres przeprowadzanych inwestycji (rozbudowa biblioteki i OSP). Badani duże znaczenie przywiązywali także do dobrej jakości dróg lokalnych i dostępności do szerokopasmowego Internetu.

Respondenci podkreślali korzyści płynące z wiejskiego charakteru gminy, dobrych relacji z władzami samorządowymi, gospodarności mieszkańców i skonsolidowanego środowiska lokalnego.

Ankietowani zwrócili również uwagę na dobrą działalność ośrodka zdrowia i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Mieszkańcy wspominali także o dobrym stanie środowiska naturalnego i porządku panującym w gminie.

Słabe strony gminy

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością był brak miejsc pracy i wynikający z tego wysoki poziom bezrobocia. Za dotkliwy problem respondenci uznali także brak kanalizacji, gazyfikacji i oczyszczalni ścieków.

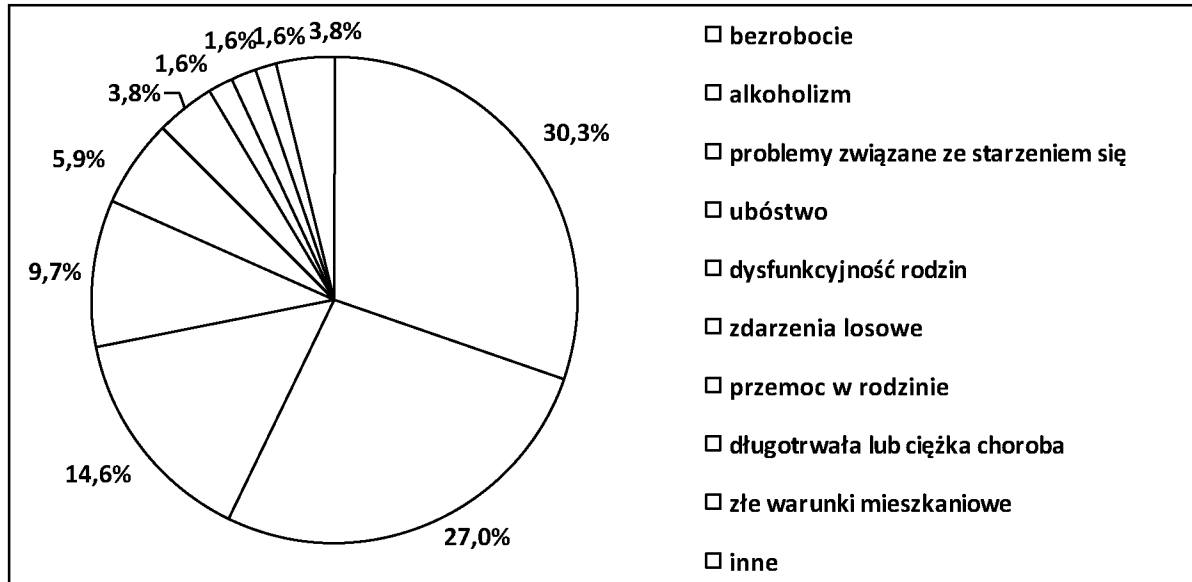
Według mieszkańców poważną bolączką gminy był ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i świetlic środowiskowych, zapewniających zorganizowane zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na brak Domu Kultury, ognisk i świetlic młodzieżowych, placów zabaw, Orlika i obiektów rekreacyjno-sportowych. Według niektórych ankietowanych bolączkami gminy są także zły stan dróg lokalnych oraz brak lekarzy specjalistów.

Za kolejną słabą stroną Masłowic uznano niewielkie wykorzystanie środków unijnych, mające wpływ na dynamikę rozwoju gminy. Mieszkańcom doskwiera także brak chodników na wsiach oraz problemy z komunikacją na terenie gminy.

Ankietowani zwrócili także uwagę na słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną, w tym braki w bazie noclegowej. Wspomniano również o braku konsultacji społecznych w ważnych dla gminy sprawach oraz znikomej aktywności społecznej mieszkańców (brak organizacji pozarządowych).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

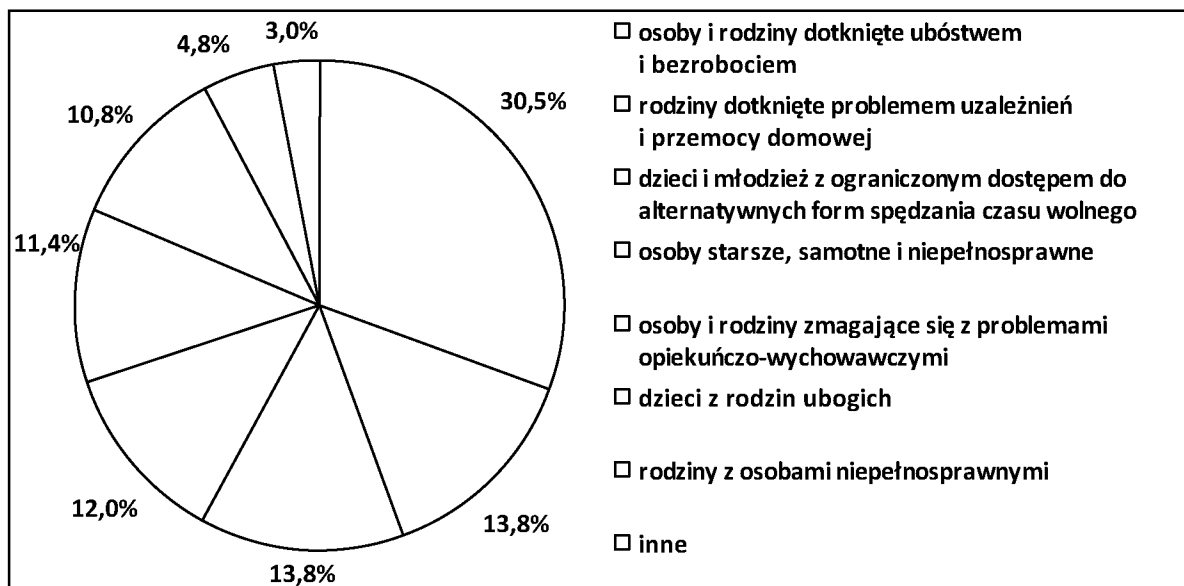

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli przede wszystkim bezrobocie – wskazało nań 30,3% ankietowanych, a także alkoholizm (27,0%) oraz problemy związane ze starzeniem się (14,6%). Szczególną uwagę zwrócili również na ubóstwo (9,7%), dysfunkcyjność rodzin (5,9%) oraz zdarzenia losowe (3,8%). W dalszej kolejności wymienili przemoc w rodzinie, długotrwałą lub ciężką chorobę i złe warunki mieszkaniowe (po 1,6%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

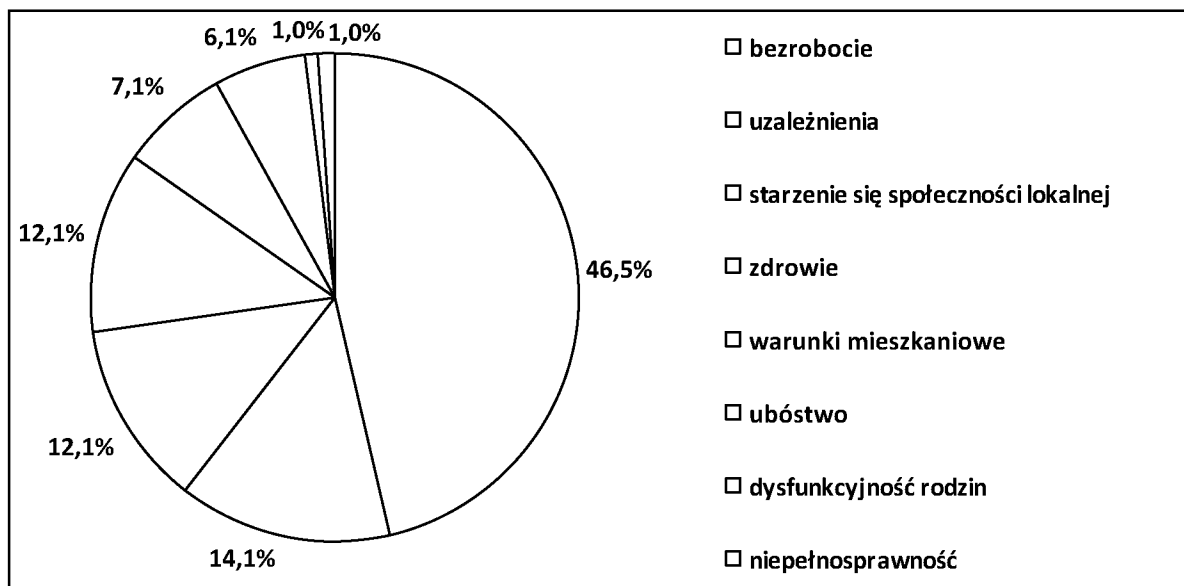

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem (30,5%). Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na rodziny dotknięte problemem uzależnień i przemocy domowej oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (po 13,8%), a także osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (12,0%), osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (11,4%) oraz dzieci z rodzin ubogich (10,8%). Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w gminie zmagają się również rodziny z osobami niepełnosprawnymi (4,8%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (aż 46,5%), uzależnienia (14,1), starzenie się społeczności lokalnej i zdrowie (po 12,1%). Wskazano również warunki mieszkaniowe (7,1%), ubóstwo (6,1%), dysfunkcyjność rodzin i niepełnosprawność (po 1,0%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu, podjęcie działań zwiększających liczbę miejsc pracy w gminie oraz aktywizację osób bezrobotnych (m.in. poprzez organizację kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji).

Bardzo duże znaczenie ankietowani przypisywali stworzeniu świetlic młodzieżowych, zapewniających miejsca do spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Ważną kwestią w opinii respondentów było zwiększenie puli mieszkań socjalnych i komunalnych. Za równie

istotne uznali także zapewnienie wsparcia osobom starszym, samotnym i potrzebującym oraz wspomaganie rodzin wielodzietnych, borykających się z problemami natury materialnej.

Ankietowani zwrócili również uwagę na zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze uzależnień oraz na uruchomienie Internetowego Centrum Wsparcia. Badani uznali, że wsparcie materialne udzielane przez GOPS powinno być większe, zastrzegli jednak, że świadczoną pomoc należy poddać kontroli co do zasadności jej przyznawania i efektywności jej wykorzystania.

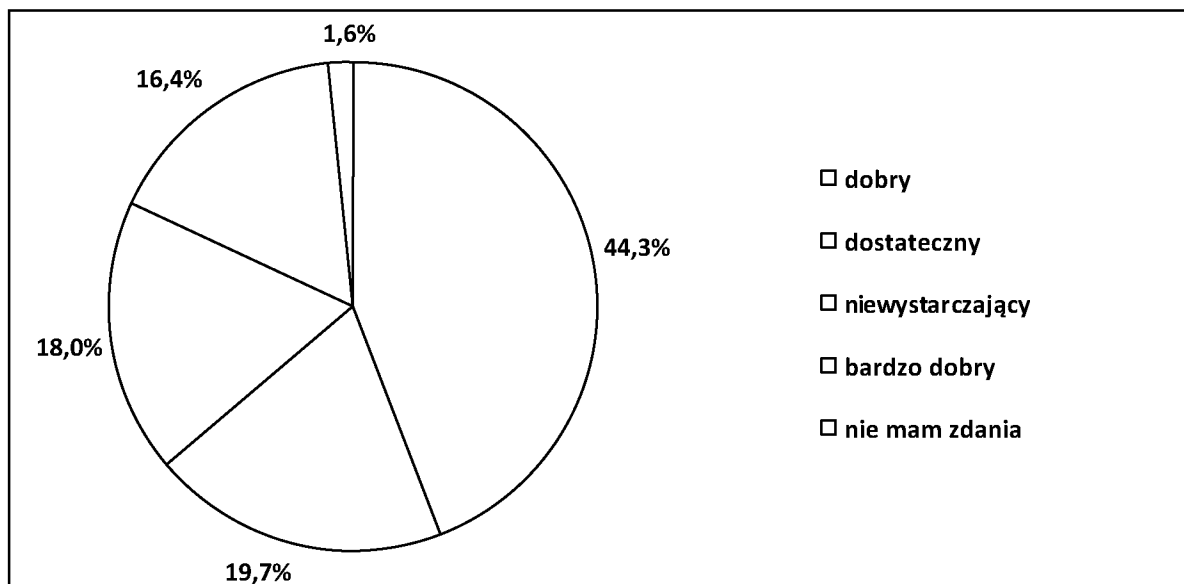
Do ważnych kwestii respondenci zaliczyli także potrzebę utworzenia Domu Opieki Społecznej lub Domu Dziennego Pobytu oraz aktywizację osób starszych.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia w Masłowicach oraz Powiatowy Urząd Pracy. Ważną rolę do odegrania przypisali również placówkom oświatowym, Starostwu Powiatowemu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straży Miejskiej, organizacjom pozarządowym, lokalnym przedsiębiorcom, policji, Poradni Uzależnień oraz ZHP.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

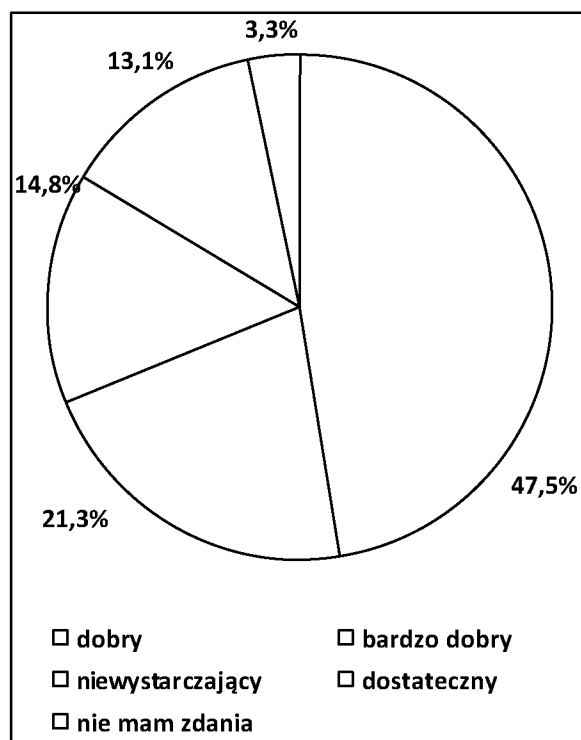

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

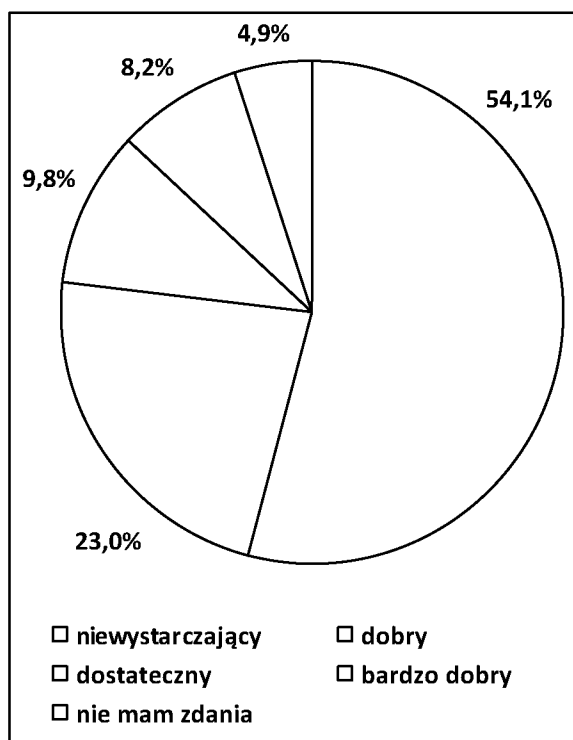
Zdecydowana większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie – 44,3% badanych uznało ją za dobrą, a 19,7% za dostateczną. Jednocześnie 18,0% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niewystarczająca. Według 16,4% badanych dostępność placówek służby zdrowia jest bardzo dobra. Opinii w tej sprawie nie miało 1,6% respondentów.

Do lekarzy, których w gminie brakuje, bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczyli przede wszystkim ginekologa, stomatologa, kardiologa, okulistę, a następnie neurologa, dermatologa, chirurga, ortopedę, pediatrę, i internistę. Ponadto wymienili też: logopedę, psychologa, psychiatrę, reumatologa, urologa, diabetologa, dietetyka, alergologa, laryngologa i pulmonologa. Badani wspomnieli także o braku dyżurów pielęgniarskich w dni wolne i święta.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

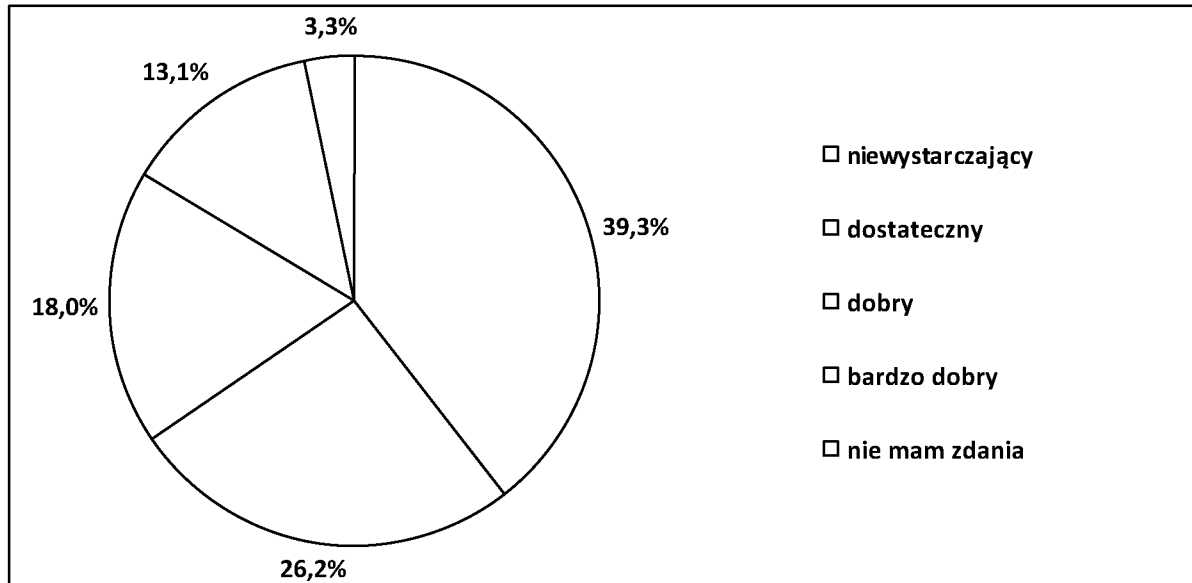
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie został oceniony pozytywnie – 47,5% respondentów uznało, że jest on dobry, a 21,3% uznało go za bardzo dobry. Jednak 14,8% badanych stwierdziło, że jest on niewystarczający. Dostatecznie oceniło go 13,1% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 3,3% respondentów.

Dostępność placówek kulturalnych została oceniona zdecydowanie gorzej. Ponad połowa respondentów (54,1%) odpowiedziała, że dostęp do placówek kulturalnych w gminie jest niewystarczający. Za dobry uznało go 23,0% badanych, za dostateczny 9,8% a za bardzo dobry 8,2%. Zdania w tej sprawie nie miało 4,9% ankietowanych.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymienili przede wszystkim świetlice środowiskowe, kino oraz Dom Kultury, a następnie żłobek, większe przedszkole, klub młodzieżowy oraz bibliotekę.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

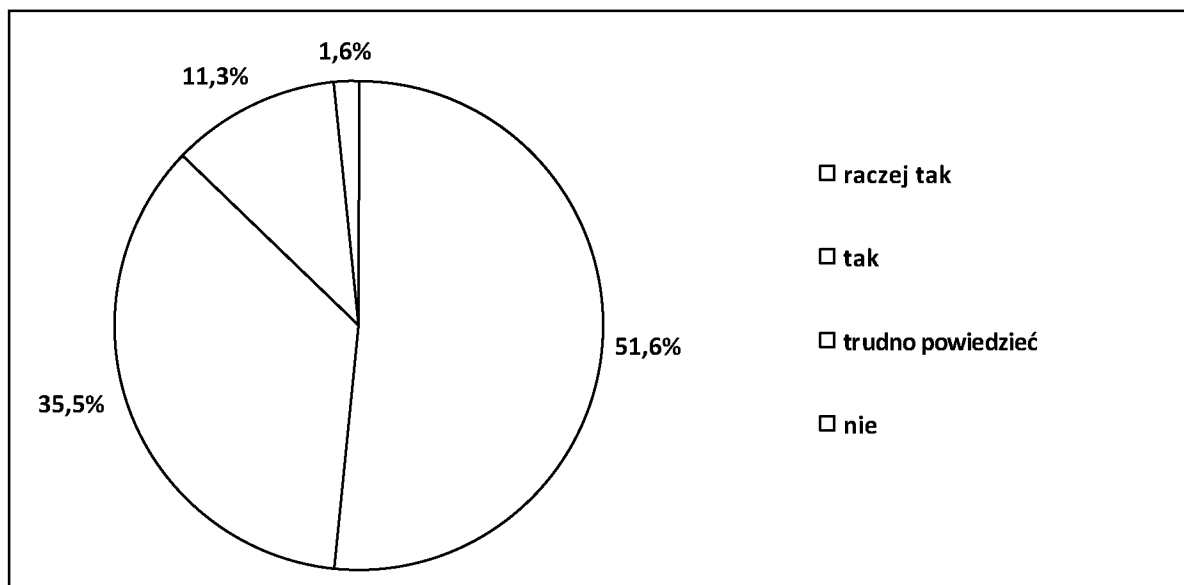
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie został uznany za niewystarczający przez 39,3% respondentów. Dostatecznie oceniło go 26,2% ankietowanych, dobrze 18,0%, a bardzo dobrze 13,1% respondentów. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 3,3% mieszkańców.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli potrzebę budowy wielofunkcyjnego boiska sportowo-rekreacyjnego, basenu, placów zabaw, kortów tenisowych, siłowni, a także hali sportowej, ścieżek rowerowych, lodowiska oraz bieżni.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 87,1%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło 1,6% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało aż 11,3% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w gminie Masłowice funkcjonowało 14 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy Gminy Masłowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę dofinansowania działalności

statutowej, wsparcia rzeczowego, lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 38. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Masłowice, Wola Przerębska 31, 97-515 Masłowice	<ul style="list-style-type: none"> • działalność charytatywna, • pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans, • ochrona i promocja zdrowia, • działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, • ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, • ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego, • działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, • podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, • wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, • wypoczynek dzieci i młodzieży. 	mieszkańcy gminy
2.	Uczniowski Klub Sportowy przy Publicznej Szkole Podstawowej w Przerębie, 97-514 Przeręb	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój różnych dyscyplin sportowych, • szkolenie i organizowanie zajęć, • promocja sportu, • dbanie o bazę sportowo-rekreacyjną, • zachęcanie młodzieży do aktywnego udziału w zajęciach sportowych, • uczestnictwo w zawodach, • integracja dzieci i młodzieży z terenu gminy. 	dzieci i młodzież
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bartodziejach, Bartodzieje, 97-514 Przeręb	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami, • branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, • informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. 	mieszkańcy gminy
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chelmie, Chelmo 51, 97-515 Masłowice		
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach, Granice, 97-513 Granice		
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinkach, Kalinki, 97-515 Masłowice		
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Korytnie, Korytno, 97-515 Korytno		

8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach, Kraszewice 55, 97-515 Masłowice		
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Masłowicach, Masłowice 1, 97-515 Masłowice		
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ochotniku, Ochotnik, 97-515 Masłowice		
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Małych, Strzelce Małe 43, 97-515 Masłowice		
12.	Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Przerębskiej, Wola Przerębska 20, 97-515 Masłowice		
13.	Koło Gospodyń Wiejskich, Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie i promowanie kultury oraz tradycji ludowej. 	mieszkańcy gminy
14.	Zespół Ludowy Kraszewianki, Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice	<ul style="list-style-type: none"> • działalność artystyczna, kulturalna, oświatowa. 	mieszkańcy gminy

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W 2012 roku w gminie Masłowice istniały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz 1 Kościół filialny. Należały do nich:

- Parafia p.w. Św. Mikołaja BW w Chełmie,
- Kościół filialny p.w. Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Kawenczynie (parafia Chełmo),
- Parafia p.w. Chrystusa Króla w Strzelcach Małych,
- Parafia p.w. Św. Rozalii z Palermo w Przerębie.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii Rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz

określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działania mające na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • działania wpływające na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • brak rozpowszechniania ofert pracy z zagranicy • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy, • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych • niedostateczne działania służące ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia • brak mieszkań socjalnych i komunalnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu bezrobocia • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • zwiększający się poziom bezrobocia wśród osób w wieku 45 lat i więcej • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • niewielka liczba nowych inwestorów

<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszająca się skala ubóstwa wśród mieszkańców gminy 	<p>tworzących miejsca pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia
---	--

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • działania inicjujące powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • podejmowanie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • podnoszenie poziomu nauczania w gminie • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • nieefektywna praca socjalna • ograniczone działania na rzecz utworzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak warunków do prowadzenia pracy socjalnej • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • słaby dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie • brak organizacji pozarządowych działających

<p>wolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców dobra dostępność opieki medycznej 	<p>na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży
---	--

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> prorowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe prorowadzenie wśród nauczycieli, rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży prorowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych prorowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prorowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonowanie w gminie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> brak dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień niewystarczające działania w zakresie inicjowania powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych ograniczone działania mające na celu pozyskanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca liczba osób wyleczonych z uzależnień zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami realizowanie programu przeciwdziałania 	<ul style="list-style-type: none"> obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej brak w gminie instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych niewielka kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych

<p>przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • spadek liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych 	
--	--

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności • prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • podejmowanie działań zapobiegających bezdomności • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • standaryzacja usług świadczonych osobom bezdomnym • prowadzenie działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • prowadzenie działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych oraz mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych wymagających schronienia • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • wzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności • społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie problemu bezdomności • wzrastająca liczba osób bezdomnych zmagających się z bezrobociem • zwiększająca się liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • występowanie zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • wystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • działania mające na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • działania umożliwiające osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej, ułatwiającej osobom starszym codzienne życie 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające działania inicjujące powstawanie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • ograniczone działania inicjujące w gminie wolontariat na rzecz osób starszych • niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • dostęp osób starszych do małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób starszych • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • niedostateczna dostępność domów pomocy społecznej • niski poziom życia osób starszych • niewielka liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • zjawisko marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu • zjawisko migracji osób młodych, do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób niepełnosprawnych w gminie • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • udział w likwidacji barier utrudniających codzienne życie osób niepełnosprawnych • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • działania służące zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • niedostateczne działania inicjujące powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • istniejąca baza rehabilitacyjna w gminie • brak barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • wystarczająca wiedza osób niepełnosprawnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób niepełnosprawnych • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników GOPS-u • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • wzrastająca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • diagnozowanie problemów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych

<p>w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u • działania inicjujące powstawanie w gminie nowych placówek pomocy społecznej • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • działania inicjujące wolontariat • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • współpraca z organizacjami pozarządowymi • podejmowanie współpracy z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej • niepopadanie w rutynę i niedoznanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klientów GOPS-u, • dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • niewystarczające finansowanie systemu pomocy społecznej • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia • brak organizacji pozarządowych świadczących usługi, np.: schroniska dla bezdomnych, domy pomocy społecznej, świetlice socjoterapeutyczne, • niewłączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom poprzez:

- wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
- zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.

2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:

- wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
- wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie,
- pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,
- zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:

- usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez:

- przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:

- doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
- wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2014-2020, jest następująca:

**Gmina Masłowice dąży do pełnej integracji mieszkańców,
tworzy możliwości funkcjonowania w warunkach wolnych od zagrożeń
i na miarę standardów europejskich**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ubogim oraz zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
4. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.
5. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie.
6. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych.
7. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
8. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych, zapewnienie dostępu do poradnictwa, w tym psychologicznego.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.

4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich, w tym zbiórek rzeczy zbędnych.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.
9. Wsparcie osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. poprzez zapewnienie schronienia.
10. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich i bezdomnych oraz z kościołem.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, Bank Żywności w Łodzi, noclegowanie spoza gminy, Dom dla Osób Starszych Monar-Markot, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób ubogich i bezrobotnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa i bezrobocia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba nowych mieszkań komunalnych, w tym socjalnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
2. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
3. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zapewnienie rodzinom (w tym rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi) oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego), terapii rodzinnej.
6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
7. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.
8. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocą w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Tworzenie grup samopomocowych.
5. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocą w rodzinie.
6. Zintensyfikowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocą w rodzinie.
7. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocą w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
9. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocą w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocą w rodzinie.
10. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania.
2. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice); wydłużenie czasu ich pracy.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy).
4. Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych (np. w formie bezpłatnych zajęć), przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.
5. Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego oraz likwidowanie barier architektonicznych.
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych (podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie ośrodka kultury) i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności, organizowanie wypoczynku.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia w gminie dostępności usług medycznych na poziomie specjalistycznym.
4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zawiera Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020 (utworzenie gminnego ośrodka kultury – 2017 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomsku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, grupy wsparcia, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci i młodzieży objętych w ich ramach opieką,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w obiektach służących dzieciom i młodzieży,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce,
- poprawy dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- zwiększenia dostępności opieki zdrowotnej.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek, podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora.
5. Zwiększenie dostępu osób starszych do informacji o możliwych formach wsparcia.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z kościołem,
7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
4. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji o prawach i uprawnieniach, m.in. poprzez wykorzystanie sieci Internet.
5. Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z pełnosprawnymi mieszkańcami gminy.
6. Uruchomienie wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla z zaburzeniami psychicznymi.

7. Zwiększenie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie.
8. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy:
 - likwidacji barier,
 - zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego,
 - organizacji przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury i turystyki,
 - zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020 (utworzenie klubu seniora – 2015 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomsku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z klubu seniora,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze i turystyce,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminy i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie oraz zachęcanie do podjęcia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz w zawodzie pracownika socjalnego.
2. Zatrudnienie asystenta rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez stronę internetową GOPS-u.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Kontynuowanie realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.
3. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
4. Zwiększenie dostępności informacji o sektorze pozarządowym działającym w gminie.
5. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program współpracy Gminy Masłowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych wspieranych przez samorząd gminy,
- liczba wolontariuszy,
- stopień dostępności informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych oraz działalności sektora pozarządowego.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,

- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

Tabela 39. Ramy finansowe strategii na lata 2014-2020

szacunkowa wielkość wydatków (w tys. złotych) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.070	1.085	1.094	1.100	1.110	1.120	1.130

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2014-2020 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem wójta, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem wójta.

Zespół oceniający strategię będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program współpracy Gminy Masłowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3.2. PROJEKTY

Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad strategią. Jego autorami są przedstawiciele instytucji działającej w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekt stanowią „bank pomysłów”, tzn. jego realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy jego wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt „Optymistycznie w przyszłość”

Wnioskodawca projektu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Masłowice 84A, 97-515 Masłowice,
tel. (44) 787 46 01, e-mail: gops@maslowice.gminarp.pl

Cel główny projektu

Rozwój aktywnej integracji wśród klientów GOPS-u Masłowice oraz pracy socjalnej.

Cele szczegółowe projektu

- zwiększenie potencjału społeczno-zawodowego uczestników projektu, umożliwiających łatwiejszy powrót na rynek pracy i do życia społecznego,
- zwiększenie potencjału kadrowego GOPS-u,
- poprawa sytuacji materialno-bytowej poprzez wsparcie finansowe uczestników projektu,
- wzrost poziomu integracji i ich otoczenia w wyniku działań o charakterze środowiskowym.

Miejsce realizacji projektu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Masłowice 84A, 97-515 Masłowice.

Beneficjenci projektu

Grupa osób z terenu gminy Masłowice. Są to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w wieku aktywności zawodowej, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

Czas realizacji projektu

Projekt realizowany będzie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2010-2012

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według sprawozdania o rynku pracy

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

Tabela 12. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014

Tabela 15. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2012 roku

Tabela 17. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2012 roku

Tabela 18. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2012 roku

Tabela 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2012 roku

Tabela 20. Wybrane przestępstwa popełnione w gminie w 2012 roku

Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 25. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

Tabela 26. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 27. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

Tabela 28. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2012 roku

Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

Tabela 38. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

Tabela 39. Ramy finansowe strategii na lata 2014-2020

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?